

Art. 18 (art. 14 oud). De ondergeteekende is van oordeel, dat dit artikel behoort aangevuld te worden met eene bepaling, die voorziet in het geval dat eene inrigting in twee gemeenten gelegen is.

Van daar het laatste lid, 't welk in het vorige ontwerp niet werd aangetroffen.

Art. 21 (art. 17 oud), 22, 23. De bezwaren tegen art. 21 zullen vermoedelijk opgeheven zijn, nu het getal personen, aan wie de bevoegdheid tot het binnentreden der fabrieken geschonken wordt, zeer verminderd is, en van die bevoegdheid uitdrukkelijk uitgesloten worden de leden van het gemeentebestuur, die zelve eene industriële of handelsonderneming uitoefenen (art. 24).

Art. 24 (art. 18 oud). Het schijnt wenschelijk het toezigt op buskruidfabrieken uitsluitend aan het Departement van Oorlog op te dragen. Het toezigt toch, op die inrigtingen uit te oefenen, is van zeer bijzondere aard, en vordert bijzondere kennis en voorzorgen; haar getal is uit den aard der zaak zeer beperkt (thans bestaat er slechts eene); het Staatsbelang is naauw met haar bestaan verbonden; alle deze redenen leidden den ondergeteekende tot het voorstel der in art. 2 opgenomen uitzondering.

Het komt den ondergeteekende niet wenschelijk voor het voorschrift in het eerste lid facultatief te laten. Mogt de niet-naleving der voorwaarden waaronder vergunning verleend is, geen bezwaar opleveren, het dagelijksch bestuur kan die voorwaarden ten allen tijde opheffen (art. 15, 2delid).

Art. 26 (art. 20 oud). Mogelijke twijfel wie in sommige gevallen als hoofd eener onderneming te beschouwen is, zal waarschijnlijk opgeheven zijn door de bepaling, dat bij eene vennootschap onder eene firma de leden der firma en bij eene naamloze vennootschap de bestuurders als zoodanig aangemerkt worden.

Het laatste lid van dit artikel zondert van de bedreigde straffen uitdrukkelijk die hoofden der onderneming uit, welke zich niet aan overtreding hebben schuldig gemaakt.

Art. 30 (art. 28 oud). De vroeger verleende vergunningen blijven van kracht ten aanzien der inrigtingen waarvan de oprigting bij het in werking treden dezer wet reeds is aangevangen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

FOCK.

[19. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP *ingekomen in de zitting van den 23sten September 1869.*

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot regeling der banken van leening.

De toelichtende memorie, die het wets-ontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 20sten September 1869.

WILLEM.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[19. 2.]

ONTWERP VAN WET *tot regeling der banken van leening.*

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is nieuwe en wettelijke bepalingen te maken, betreffende de banken van leening;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

EERSTE AFDEELING.

Oprigting van banken van leening.

Art. 1.

Het staat aan ieder vrij banken van leening op te rigten, met toestemming van de voorschriften dezer wet.

TWEDE AFDEELING.

Verplichtingen van den bankhouder.

Art. 2.

De bankhouder is verplicht naauwkeurige en volledige registers te houden van alle beleeningen, lossingen en verkooping van panden, overeenkomstig het daarvan door Ons, bij algemeene maatregel van inwendig bestuur, vast te stellen model.

Die registers worden door den burgemeester of een der wethouders gequoteerd en gearapheerd.

Art. 3.

De waardering der panden geschiedt vóór de beleening door schatters, door burgemeester en wethouders goedgekeurd.

De schatters leggen vóór hunne optreding, in handen van burgemeester en wethouders, den eed of de belofte af, dat zij de panden niet hooger of lager dan op de hun bekende waarde zullen schatten.

Art. 4.

De pandbrieven aan de pandgevers uit te reiken moeten inhouden: de ter leen verstrekte som, de rente tegen welke de beleening geschiedt, den tijd binnen welchen de lossing der panden of de vernieuwing der beleening moet plaats hebben, de beschrijving van de panden, de waarde waarop die zijn geschat, de dagteekening der beleening, de vermelding dat alle regten van den pandgever door eenvoudige overgifte van den pandbrief overgaan op den houder van dien brief, en het nummer onder hetwelk het pand op het register is ingeschreven.

Dit nummer wordt aan het pand gehecht.

Art. 5.

In de rente is alles begrepen wat van den pandgever mag worden gevorderd. Onder geen naam of voorwendsel mag eenige andere betaling gevergd, ingehouden of aangenomen worden.

Art. 6.

De bankhouder zorgt voor eene goede bewaring der panden in de daartoe geschikte lokalen. Van die lokalen moet, vóór de in-gebruik-stelling, aan burgemeester en wethouders aanwijzing worden gedaan.

Hij is verplicht de panden tegen brandschade te doen verzekeren.

Art. 7.

De bankhouder is vergoeding schuldig aan de pandgevers voor hetgeen de panden, ten gevolge van gebrek aan voorzorg, bij de lossing minder dan, blijkens de schatting, bij de beleening waardig zijn, en, in geval van vermissing der panden, voor het verschil tusschen de geleende som met de daarop verschuldigde renten en de geschatte waarde.

Indien, zonder schuld of nalatigheid van den bankhouder, de assurantiepenningen niet of slechts gedeeltelijk worden uitbetaald, zal de geleden schade aan de pandgevers slechts percentsgewijze worden uitgekeerd.

Zoo het pand is gestolen met braak of inklimming, is geene vergoeding door den bankhouder verschuldigd, ten ware de diefstal zij begaan door bestuurders, beambten of bedienden der bank of handlangers van dezelve.

Art. 8.

Bij het verloren gaan van den pandbrief geschiedt de lossing van het pand en de uitkeering, in art. 11 bedoeld,

onder de waarborgen, bij de voorwaarden of het reglement der bank bepaald.

Art. 9.

Ingeval niet binnen den in den pandbrief vermelden termijn het pand gelost of de beleening vernieuwd is, kan het pand twee maanden na verloop van dien termijn worden verkocht.

De verkoop moet vooraf publiek worden aangekondigd.

Vóór den verkoop moeten de panden minstens één dag voor het publiek ter bezigtiging worden gesteld op in de aankondiging te vermelden tijd en plaats.

De verkoop moet geschieden in het openbaar met inachtneming der plaatselijke gebruiken.

Het pand kan worden gelost minstens tot drie dagen vóór de verkooping.

Art. 10.

Brengt het pand minder op dan het voor de beleeningssom en de renten verschuldigde, dan kan dit niet op den pandgever worden verhaald.

Art. 11.

Hetgeen het pand bij verkoop meer opbrengt dan het verschuldigde, blijft gedurende minstens twee jaren na den verkoop ter beschikking van den pandgever of zijn regtverkriggende.

Bij de uitkeering daarvan kan, indien dit in de voorwaarden of het reglement is bepaald, een daarbij aan te wijzen aantal procenten van de geheele opbrengst van het pand voor verkoopkosten worden afgetrokken. Geene andere korting is geoorloofd.

Minstens drie maanden vóór het verstrijken der twee jaren in het eerste lid van dit artikel bedoeld, wordt van hetgeen krachtens dit artikel ter beschikking van de houders der pandbrieven is, openbaar aankondiging gedaan.

DERDE AFDEELING.

Toezigt der overheid.

Art. 12.

Alvorens eene bank te openen moet de ondernemer ten behoeve der pandgevers een borgtogt stellen, waarop de schadevergoeding, die hun mogt toekomen, kan worden verhaald.

Het bedrag van dien borgtogt wordt door burgemeester en wethouders, telkens voor niet langer dan vijf jaren, bepaald. De zekerheid wordt door hen ten behoeve der pandgevers aangenomen.

Art. 13.

De voorwaarden waarop de ondernemer de panden in beleening zal nemen, worden vóór het openen der bank aan burgemeester en wethouders medegedeeld.

Gelijke mededeeling heeft plaats van in die voorwaarden gemaakte wijzigingen.

Een gedrukt exemplaar der voorwaarden moet steeds op hangen in het lokaal der bank op zoodanige plaats, dat het voor het publiek gemakkelijk leesbaar zij.

Art. 14.

Die voorwaarden bevatten:

- a. de bepaling der rente in art. 4 bedoeld;
- b. de wijze van lossing van het pand in geval de pandbrief verloren mogt zijn;
- c. den tijd gedurende welken de meerdere opbrengst van het verkochte pand ter beschikking van den pandgever zal blijven;
- d. bepaling of en, zoo ja, hoeveel procenten bij de uitkeering van dat meerdere voor verkoopkosten zullen worden ingehouden.

Art. 15.

Burgemeester en wethouders overtuigen zich, minstens

twee malen ieder jaar, bij het bezoeken der banken van leening:

- a. of de registers en boeken geregeld worden bijgehouden;
- b. van de aanwezigheid der panden;

Dit onderzoek geschiedt door eene gedeeltelijke vergelijking van de registers, vermeldende de panden die aanwezig moeten zijn, met de panden zoo als zij zich in de bewaarplaats bevinden;

c. of voor de bewaring der panden behoorlijk zorg wordt gedragen;

d. of de panden behoorlijk tegen brandschade verzekerd zijn, waarvan zij zich de bewijzen zullen doen toonen.

Van hunne bevinding omtrent dit alles en wat hun verder bij hun bezoek mogt zijn voorgekomen, wordt aan den gemeenteraad verslag gedaan.

Art. 16.

Indien de registers of boeken blijken niet geregeld te zijn bijgehouden, panden blijken te ontbreken, voor de bewaring der panden geene behoorlijke zorg wordt gedragen, of de bewijzen van behoorlijke verzekering der panden tegen brandschade niet vertoond worden, kunnen burgemeester en wethouders de sluiting der bank bevelen.

Zij geven dit bevel niet dan na den bankhouder minstens één maand te voren schriftelijk te hebben gewaarschuwd in het ontbrekende te voorzien.

Die waarschuwing is echter niet noodig, wanneer het ontbreken van panden de reden der sluiting is.

Art. 17.

Indien burgemeester en wethouders van oordeel zijn, dat de panden tot een te laag bedrag zijn verzekerd, kunnen zij verhooging van dat bedrag bevelen.

Door deze aan burgemeester en wethouders toegekende bevoegdheid wordt de verantwoordelijkheid, die, krachtens het tweede lid van art. 6, op den bankhouder rust, niet verminderd.

Art. 18.

Bij sluiting der bank wordt daarvan door burgemeester en wethouders kennis gegeven aan den officier van justitie in het arrondissement waarin de bank gevestigd is.

Op diens requisitoir benoemt de regtbank eenen liquidateur, belast met de afdoening van de zaken der bank, onder toezigt van eenen gelijkertwijze te benoemen regter-commissaris en geeft zoodanige voorschriften als in art. 1699, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek zijn bedoeld.

Op zoodanig liquidateur is art. 522 van dat wetboek van toepassing.

Art. 19.

Van de besluiten van burgemeester en wethouders:

- a. tot bepaling van het bedrag van den borgtogt;
- b. tot verhooging van het bedrag, waarvoor de panden tegen brandschade zijn verzekerd; en
- c. tot sluiting der bank,

kan in hooger beroep worden gekomen bij Gedeputeerde Staten, en van de beslissing van deze bij Ons.

In het geval sub c bedoeld, kunnen burgemeester en wethouders, hangende het beroep, de vereischte maatregelen van voorzorg nemen.

VIERDE AFDEELING.

Gestolen en verloren goederen.

Art. 20.

Aangiften van gestolen of verloren goederen, hetzij door de politie of door belanghebbenden, moeten door den bankhouder aangenomen en onverwijld kosteloos in een daartoe bestemd register worden ingeschreven.

Des gevraagd, wordt daarvan bewijs afgegeven.

Art. 21.

Goederen ter beleening aangeboden, die als gestolen of verloren zijn aangegeven, of worden verdacht gestolen of verloren te zijn, worden aangehouden.

Daarvan wordt door den bankhouder onmiddellijk kennis gegeven aan de vermoedelijke eigenaars en aan den eerstaanwezigen ambtenaar van politie.

Gelijke kennisgeving geschiedt van de als gestolen of verloren aangegeven goederen, die tijdens de aangifte reeds in beleening waren aangenomen.

De beleening of lossing kan worden geschorst gedurende vier en twintig uren, of zooveel langer als in het belang der justitie door de regterlijke magt of de politie wordt bevolen.

Het verrigte wordt vermeld op het register in art. 20 bedoeld.

Art. 22.

Goederen, met genoegzame aanduiding als gestolen of verloren bij een bankhouder aangegeven en daarna in beleening aangenomen, kunnen door den eigenaar, zonder dat deze tot eenige betaling gehouden zij, gedurende zes maanden na de aangifte worden opgeëischt.

Na dien termijn, of indien de aangifte niet of zonder genoegzame aanduiding of eerst na de beleening plaats had, kan de opeisching niet anders geschieden dan tegen betaling der beleeningsom en daarop verschuldigde renten. De opeisching moet geschieden vóór dat de panden overeenkomstig art. 9 zijn verkocht, en vervalt, ook wanneer die verkoop niet mogt hebben plaats gehad, door verloop van den termijn van drie jaren, genoemd in art. 2014, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek.

VIJFDE AFDEELING.

*Bijzondere bepalingen omtrent banken van leening door gemeentebesturen opgericht.***Art. 23.**

De oprigting eener bank van leening door een gemeentebestuur geschiedt bij besluit van den gemeenteraad, houdende tevens vaststelling van het reglement.

Art. 24.

Dat besluit en reglement worden, binnen acht dagen na hunne dagteekening, in afschrift medegedeeld aan Gedeputeerde Staten. Deze berigten de ontvangst daarvan binnen veertien dagen nadat hun het afschrift is geworden.

Gedeputeerde Staten zien toe, dat de reglementen met de bepalingen dezer wet in overeenstemming zijn.

Art. 25.

Het bedrag der renten van de pandgevers te vorderen, wordt, overeenkomstig art. 238 en met inachtneming van art. 254 der gemeentewet, doch telkens slechts voor vijf jaren, bepaald op de wijze in de artt. 232—237 dier wet voorgeschreven.

Art. 26.

Er worden jaarlijksche begrootingen en rekeningen voor de banken vastgesteld.

De totalen der daarop uitgetrokken ontvangsten en uitgaven worden op de begrootingen en rekeningen der gemeenten in ontvang en in uitgaaf gebracht.

Art. 27.

Op deze banken zijn niet van toepassing de artt. 6 tweede lid, 12, 13 eerste lid, 16, 17, 18 en 19 dezer wet.

Art. 28.

Deze banken kunnen, onverminderd het toezigt van burgemeester en wethouders, met de daarin aanwezige boeken, registers, papieren en panden, zoo dikwerf Wij dit noodig oordeelen, van Onzentwege worden onderzocht.

Alle door of van wege het algemeen bestuur gevraagde inlichtingen omtrent de werking en den toestand dezer banken, worden door haar bestuur verstrekt.

ZESDE AFDEELING.

*Strafbepalingen.***Art. 29.**

Met gevangenis van veertien dagen tot drie maanden en eene geldboete van vijftig tot vijf honderd gulden, gezamenlijk of afzonderlijk, worden gestraft:

Zij die, buiten het geval in art. 38 bedoeld, zonder inachtneming van de bepalingen dezer wet, banken van leening vestigen of houden, of hun bedrijf maken van het leenen op meubelen of huisraad, kleeding- en liggingstukken en kleinodien, hetzij die handelingen den vorm hebben van pandgeving en neming of van koop en verkoop met regt van weder-inkoop.

Art. 30.

Wanneer eene bank overigens met inachtneming van de bepalingen dezer wet is gevestigd en gehouden wordt, worden met eene geldboete van tien tot vijftig gulden gestraft:

1°. het verzuim om de registers te doen quoteren en paraphoren volgens art. 2;

2°. het waarden of doen waarden zonder inachtneming van art. 3;

3°. het uitreiken van pandbrieven niet inhoudende wat bij art. 4 is voorgeschreven;

4°. het verzuim der aanwijzing bij art. 6 voorgeschreven;

5°. het niet aannemen of niet inschrijven van eene aangifte van gestolen of verloren goed;

6°. het verzuim der kennisgeving bedoeld bij art. 21, 2de en 3de lid.

Art. 31.

Houders van banken, niet in de vijfde afdeeling dezer wet bedoeld, hunne beambten of bedienden, die van eenigen pandgever meer vorderen, inhouden of aannemen dan volgens de voorwaarden der bank verschuldigd is, worden gestraft met gevangenis van veertien dagen tot een jaar en geldboete van tien tot honderd gulden.

Art. 32.

Bij veroordeeling, krachtens art. 29, beveelt de regter de sluiting der bank.

Bij eene tweede of verdere veroordeeling van den houder eener bank krachtens eene der beide voorgaande artikelen, kan de regter de sluiting beveien.

Het bevel tot sluiting houdt in, de benoeming van eenen liquidateur en van een regter-commissaris, benevens de voorschriften bedoeld in art. 18.

Hij, wiens bank bij regterlijk vonnis wordt gesloten, verliest, voor den tijd van vijf jaren, de vrijheid in art. 1 verleend.

Art. 33.

Bij eene tweede of verdere veroordeeling van een beambte of bediende eener bank, krachtens art. 30 of 31, kan de regter den veroordeelde voor een tijd van hoogstens vijf jaren ongeschikt verklaren om beambte of bediende bij eene bank te zijn.

Hij, die wetende dat iemand aldus ongeschikt verklaard is, hem niettegenstaande bij zijne bank in dienst neemt of houdt en hij die, ongeschikt verklaard, eene betrekking of bediening bij eene bank aanvaardt, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar.

Art. 34.

Ieder ambtenaar, beambte of bediende bij eene bank in de vijfde afdeeling dezer wet bedoeld, die panden voor eigen rekening in beleening neemt, is strafbaar volgens art. 29.

Art. 35.

Ieder zoodanig ambtenaar, beambte of bediende, die van eenigen pandgever meer vordert, inhoudt of aanneemt, of doet vorderen, inhouden of aannemen, dan in het reglement

der bank is bepaald, is strafbaar volgens art. 174 van het Strafwetboek.

Naar de onderscheidingen in dit artikel voorkomende, worden de directeuren of andere in rang hoogste ambtenaren van de banken met openbare ambtenaren en de lagere beambten en bedienden met commiesen of gemagtigden gelijk gesteld.

Art. 36.

Op de misdrijven strafbaar gesteld bij de artt. 29—31, 38 en 34 zijn art. 463 van het Strafwetboek en art. 20 der wet van den 29sten Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 102) van toepassing.

ZEVENDE AFDEELING.

Overgangsbepalingen.

Art. 37.

De reglementen der thans bestaande banken in de vijfde afdeling bedoeld, worden, binnen eenen door Ons voor te schrijven termijn, door den gemeenteraad, met deze wet in overeenstemming gebragt.

Art 24 is op die herziene reglementen van toepassing.

Art. 38.

De bestaande door gemeentebesturen, onder Onze goedkeuring, verpachte of geconcedeerde banken mogen op denzelfden voet worden voortgezet, zoolang de bij het in werking treden dezer wet loopende verpachting of concessie duurt.

ACHTSTE AFDEELING.

Slotbepalingen.

Art. 39.

De artt. 1197, 1200, laatste zinsnede, 1201, 1203, 1205 en 1206 van het Burgerlijk Wetboek zijn niet toepasselijk op de banken van leening overeenkomstig deze wet ingerigt.

Art. 40.

Art. 411 van het Strafwetboek en alle verdere thans bestaande wetten en verordeningen, de banken van leening betreffende, worden afgeschaft.

Hieronder zijn niet verstaan de bepalingen der wetten van den 3den October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) en den 18den September 1852 (*Staatsblad* n°. 178) welke die inrigtingen betreffen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

[19. 3.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 3den April 1868, (gedrukte stukken, tweede zitting 1867—1868, n°. 13), betreffende het wets-ontwerp tot regeling der banken van leening, den 28sten October 1867 die Kamer aangeboden (gedrukte stukken, zitting 1867—1868, n°. 61), werd ernstige twijfel geopperd, of eene wet op de banken van leening wel noodzakelijk ware, en of de voordragt daarvan niet op eenigzins verouderde begrippen rustte. Het leenen op pand is, merkten eenige leden op, eene gewone burgerregtelijke handeling, die op velerlei wijze plaats heeft. Vroeger begreep men, zoo gaat het Verslag voort, de personen uit de minvermogene standen, die van de banken van leening gebruik maakten, voor den woeker te moeten beveiligen. In dien geest was het Koninklijk besluit van 31 October 1826 gesteld, dat men erkende nuttig gewerkt en aan het misbruik, om de banken van leening tot stijving der gemeente-inkomsten

te doen strekken, een einde gemaakt te hebben. Het in 1856 ingetrokken wets-ontwerp ging van soortgelijke denkbeelden uit. Later is echter de Fransche wet van 1807 tegen den woeker bij die van den 22sten December 1857 (*Staatsblad* n°. 171) afgeschaft. Bij die afschaffing stond het beginsel op den voorgrond, dat wetsbepalingen tegen den woeker, wel verre van het beoogde doel te bereiken, aan dat maatschappelijk kwaad een anderen nog meer bedenkelijken vorm geven en dus afkeuring verdienen. Bij strenge toepassing van dat beginsel, zoo luidt het Verslag verder, kan geen sprake zijn van eene verpligting van den Staat om, door op openbaar gezag ingestelde en beheerde banken van leening, tegen het bedingen van woekerwinsten te beschermen, en komt het veel eer in aanmerking, het houden van zoodanige banken, des noods onder streng toezigt, aan de vrije concurrentie over te laten.

Van de zijde der meerderheid vereenigde men zich, blijkens voormeld Verslag, wel met sommige der medege-deelde beschouwingen, maar deinsde men toch terug voor het denkbeeld om met opzigt tot de banken van leening nu reeds het stelsel van vrije concurrentie te huldigen. Vrijheid mogt, ook op dit gebied, als het doel worden beschouwd waarnaar voor de toekomst werd gestreefd en dat men eenmaal hoopte te bereiken; onder den tegenwoordigen staat van zaken zou, vooral ook voor onze groote steden, het huldigen van dat beginsel van vrijheid eene hoogst gewaagde proefneming zijn. Het zou ligt geen ander gevolg hebben dan het aanmoedigen der weder-oprigting van kleine pandjeshuizen met al de daaraan verknochte misbruiken en knevelarij.

Uit het vorenstaande blijkt dat er zich in de Tweede Kamer stemmen deden hooren ten gunste der vrijheid met opzigt tot dit onderwerp, des noods onder streng toezigt, en dat de meerderheid die vrijheid volstrekt niet onmogelijk achtte, maar die mede beschouwde als het doel, dat men eenmaal moet hopen te bereiken; zij achtte alleen de proefneming thans nog te gewaagd.

De Regering heeft dit een en ander ernstig overwogen, in verband met de geheele rigting van den tegenwoordigen tijd, die de hare is, om de banden van handel en nijverheid en die welke de nuttige aanwending van particuliere krachten belemmeren, los te maken, doch zonder al te plotseligen overgang, maar met die voorzigtigheid, welke de aard van ieder onderwerp bij die losmaking eischt.

Die overweging heeft haar tot andere beschouwingen geleid dan die ten grondslag der vroeger aangeboden wets-ontwerpen, ook van dat van 1867, hebben gestrekt.

De voornaamste gronddenkbeelden van welke bij die vroegere ontwerpen werd uitgegaan, waren, dat de mogelijkheid moest worden voorkomen van het herleven van het, door de toepassing van het aangehaalde besluit van 1826, gefnuikte streven der gemeentebesturen, om de banken van leening te maken tot eene bron van gemeente-inkomsten; dat de lasten der pandgevers door de werking van de bepalingen der wet zelve tot het laagst mogelijke peil moeten worden teruggebragt, en dat de op openbaar gezag ingestelde banken moesten worden gevrijwaard tegen mededinging van banken door bijzondere personen voor eigen rekening ter zelfder plaats gehouden, terwijl de oprigting van deze elders, slechts als bij uitzondering en niet dan met 's Konings vergunning zou worden toegelaten, ook ter wering van misbruiken, die van zulke banken konden worden gemaakt.

Naar aanleiding van het eerste dier gronddenkbeelden werd het bij de vroegere wets-ontwerpen noodig geacht, de op openbaar gezag ingestelde banken te maken tot zelfstandige lichamen zoolang zij bestonden, afgescheiden van het gewoon gemeentelijk beheer, en haar de bevoegdheid te geven tot het uitoefenen der regten door de wet aan zedelijke lichamen toegekend, met bezit van eigen kapitalen, over welke alleen bij opheffing door den gemeenteraad, onder 's Konings goedkeuring, kon worden beschikt, uitsluitend voor plaatselijke weldadige einden.

Bij de tot dus ver daaromtrent gevoerde beraadslagingen is echter niet bepaaldelijk of genoozzaam gelet op die voorschriften der gemeentewet, door welke het kwaad, dat men van het beheer der banken als zuiver gemeente-instellingen vreesde, van zelf wordt voorkomen. De artt. 238 en 254 dier wet brengen toch mede, dat hetgeen van gemeentewege wordt gevorderd voor bewezen dienst of gebruik van gemeente-inrigtingen, waartoe de door gemeentebesturen ingestelde banken van leening, naar het oordeel der Regering, onbetwistbaar behooren, niet meer mag bedragen dan